

Predstavljanje knjige Inge Perko Šeparović: Izazovi javnog menadžmenta – dileme javne uprave

Novinarski dom, Zagreb, 8. ožujka 2007.

U velikoj dvorani Novinarskog doma u Zagrebu održano je 8. ožujka 2007. predstavljanje knjige *Izazovi javnog menadžmenta – dileme javne uprave* autorice prof. dr. sc. Inge Perko Šeparović, u izdanju Golden marketinga – Tehničke knjige, u biblioteci Agenda Actualia. Knjiga je nominirana za Godišnju državnu nagradu za znanost u kategoriji značajnog znanstvenog dostignuća. Autorica knjige svoj je profesionalni vijek posvetila upravo proučavanju upravne znanosti, pa je tako od 1970. predavala *znanost o upravljanju*, a od 2000. i *javni menadžment* na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu. U autoričinoj bogatoj biografiji ističu se mnogobrojni važni radovi s područja upravne znanosti, a osobitu pažnju posvećuje ekološkim temama. Predavala je kao gost-profesor i Fulbright Professor u SAD-u i Australiji, a već dugi niz godina aktivno sudjeluje u afirmaciji tih tema radom na projektima u nevladinim udrugama.

Knjigu su, uz autoricu, predstavili Mirjana Paić-Jurinić, urednica knjige, dr. sc. Stjepan Ivanišević, umirovljeni red. prof. Pravnog fakulteta u Zagrebu, i dr. sc. Zdravko Petak, izv. prof. Fakulteta političkih znanosti u Zagrebu, ujedno i recenzenti knjige. Predstavljanju tog značajnog djela nazočili su profesori hrvatskih fakulteta, predstavnici struke, državni dužnosnici i službenici, studenti, predstavnici nevladinog sektora i prijatelji, čime popis nije iscrpljen.

Uvodno, riječ je uzela urednica knjige i kratko predstavila nakladnika i biblioteku Agenda Actualia, pokrenutu prošle godine s idejom da otvori prostor naslovima koji smjeraju rješavanju važnih društvenih pitanja o kojima se nedovoljno raspravlja sa strukom. Istaknula je kako knjiga profesorice I. Perko Šeparović raspravlja o važnim pitanjima iz reforme javne uprave.

Svoj je doživljaj knjige zatim s publikom podijelio profesor *S. Ivanišević* rekavši kako se dvoumio oko recenzije knjige zbog činjenice da je razmjerno dugo izvan znanstvenog pogona, zbog čega ne može redovito pratiti događanja u struci. No, bila mu je iznimna čast kad ga je za to zamolila dugogodišnja kolegica, što je bio dovoljno jak razlog da to prihvati. Zanimalo ga je što je to profesorica *I. Perko Šeparović* napisala; očekivao je, kao i u nizu drugih prigoda, da će od nje nešto naučiti, i nije se prevario. Autorica o toj važnoj temi, o kojoj se ne govori dovoljno, piše svojim poznatim, lapidarnim stilom. Na otprilike 180 stranica teksta napisala je puno sadržaja, zanimljivog, ali ne i lakog štiva. Uvodni dio knjige sastoji se od pojmovnog obrazloženja javne uprave i menadžerskog pristupa javnoj upravi. U prvom dijelu knjige autorica raspravlja o menadžerskom pristupu javnoj upravi, uz pregled reformi javne uprave. Drugi dio knjige sadržava opširan pregled novog javnog menadžmenta, u kojem se autorica bavi različitim modelima reforme javnog sektora. Knjiga se bavi iznimno važnom i aktualnom temom koja je u središtu upravne znanosti. Još se vode žive rasprave o reformama javne uprave u Hrvatskoj, a ovaj rad važan je prilog toj raspravi. Poseban doprinos raspravi čine: teza po kojoj menadžerski pristup javnoj upravi ima stoljetnu tradiciju, što je i argumentirano opravdala; teza o pluralitetu vrijednosti i izvedenih načela relevantnih za javnu upravu; teza po kojoj ne postoji jedan univerzalni pristup reformi javnog sektora, već množina menadžerskih pristupa koji se međusobno razlikuju iako imaju isti cilj, o čemu je provela i komparativno istraživanje, što ovoj knjizi daje poseban značaj. Autorica svoje sudove iznosi otvoreno i jasno deklarira stajališta, pri čemu se ističe njezin aktivistički, ali ne i ideološki obojen prisup.

Profesor *Z. Petak* započeo je s riječima kako je njegov položaj u ovom predstavljanju knjige nešto drugačiji jer je on prije svega učenik profesorice *I. Perko Šeparović*. Istaknuvši značenje ove knjige ne samo za znanstvenike i studente već i za širu javnost, profesor *Z. Petak* naglasio je nekoliko stvari. Kroz cijelu svoju karijeru profesorica *I. Perko Šeparović* zagovara vrlo važnu ulogu ekspertize u političkom odlučivanju, kao i koncepta zagovaračkih koalicija. Ono u čemu autorica možda najbolje korespondira s literaturom jest rasprava o tome zašto su uopće važna rješavanja kriza i teza o tome da rješenje odnosno odgovori moraju odgovarati sustavima. Pritom uvodi nove koncepte koji mogu pomoći tome da se stvari riješe. Konačno, zamjećuje s pravom da državne intervencije bez orijentacije prema građanima ne mogu imati uspjeha. Knjiga je važan doprinos političkoj znanosti. Njome je autorica zaokružila čitavu jednu granu političke znanosti – javne politike i javnog upravljanja. Na kraju, profesor *Z. Petak* autorici je još jednom čestitao na izvanrednom postignuću.

Autorica knjige zahvalila je izlagačima na njihovim riječima i započela s pitanjem koji su bili motivi za pisanje ovakve knjige. Osnivanjem studijskog smjera javne politike, javnog menadžmenta i razvoja na Fakultetu političkih znanosti pojavio se problem malog broja stručnih i znanstvenih radova na hrvatskom jeziku, zbog čega su nastavnici morali analizirati i sintetizirati radove namijenjene studentima. No, to nije jedini motiv. Autorica smatra da bi što širi krug građana trebalo zainteresirati za teme koje nemaju glamura, ali su presudne. Kvaliteta naših života ovisi upravo o kvaliteti javne uprave. Načela po kojima bi trebao funkcionirati javni sektor jesu: odgovornost, otvorenost i transparentnost. Javna uprava mora biti osjetljiva za potrebe građana. Ako je tako, pitamo se kako mi u tome stojimo. Činjenica da smo kasno pridošli reformama nije nužno nedostatak, već može biti i prednost. Stavlja nas u položaj da možemo analizirati tuđe postupke i pogreške. Godine 2005. pojavljuje se izvještaj OECD-a (*Organisation for Economic Co-operation and Development*)¹ koja radi inventuru reformskih pokreta u javnom sektoru, pri čemu između ostalog naglašava da pristup reformi mora biti holistički. O tome i autorica progovora u drugom dijelu svoje knjige, a ističe i kako polemizira s privatizacijom, što OECD zanemaruje. Ono čega se autorica boji jest da iz tuđih iskustava nećemo ništa naučiti, ne samo kad je riječ o privatizaciji već i kad je riječ o javno-privatnom partnerstvu. Danas naši političari donose odluke bez konzultiranja sa znanostu ili građanima. Autorica se pita zašto uporno kopiramo britanski model, iako je njegova šteta poznata. Vlada donosi smjernice koje se temelje upravo na britanskom modelu. One ne nude nikakav model prevladavanja rizika, a Vlada vidi samo ugovorni model. Mit o totalnom transferu na privatni sektor je neostvariv. Ono čemu moramo težiti jest partnerstvo koje se treba temeljiti na povjerenju i socijalnoj osjetljivosti. Profesorica I. Perko Šeparović završila je riječima: »Kolege su me učinili pomalo malodušnom. Željela sam napisati knjigu koju svatko može čitati – gotovo roman!«*

*Tijana Vukojičić***

¹ *Modernizing Government – The Way Forward*, OECD, Pariz, 2005.

* *Napomena uredništva*: Za ovu je knjigu prof. dr. sc. Inge Perko-Šeparović dobila Državnu nagradu za znanost za 2007. godinu.

** Tijana Vukojičić, MA, predavač na Društvenom veleučilištu u Zagrebu (lecturer of administrative doctrine at the study of public administration, Zagreb Social Sciences Polytechnics)